

Bělohrad, Radim

Identita a osobní identita

In: Bělohrad, Radim. *Osobní identita a její praktická hodnota*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2011, pp. 10-19

ISBN 9788021055315

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/124223>

Access Date: 25. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

1 IDENTITA A OSOBNÍ IDENTITA

Tato práce se zabývá vymezením metafyzického kritéria pojmu osobní identity a některými implikacemi, které tento pojem má pro oblast etiky. Přestože je osobní identita termín, který se ve filozofické literatuře často používá, v podstatě popisuje zkoumanou problematiku nepřesně. Měli být předmět tohoto zkoumání zřejmý, je nezbytné jeho bližší určení. Nepřesné jsou oba podpojmy, tzn. identita a osoba. Před výkladem této nepřesnosti jsou zapotřebí určitá pojmová rozlišení.

Numerická a kvalitativní identita

U pojmu identity musíme primárně odlišovat *kvalitativní* a *numerickou* identitu. Vezměme dvě červené kulečnickové koule. Tyto koule jsou kvalitativně identické. Obě jsou nabarveny stejným odstínem červené, obě jsou kulaté, mají stejný průměr a jsou ze stejného materiálu. Kvalitativní identita je otázkou totožnosti vlastností. Dva předměty mohou být kvalitativně identické vzhledem k určitým vlastnostem a kvalitativně odlišné vzhledem k jiným. Kvalitativní identita může být otázkou stupně. Dva předměty mohou být více kvalitativně identické než jiné dva předměty. Filozofický pojem kvalitativní identity odpovídá v přirozeném jazyce pojmu podobnosti.

Numerická identita je ale jiný pojem. Přestože výše zmíněné kulečnickové koule sdílejí množství vlastností, jsou to koule dvě. To znamená, že tyto koule nejsou identické v numerickém smyslu. Je to právě pojem numerické identity, který používáme při počítání. Na rozdíl od kvalitativní identity nemůže být numerická identita otázkou stupně. Předměty buď numericky identické jsou, pak jde o předmět jeden, nebo nejsou, pak máme co do činění s více předměty. Zde se budu prvořadě zabývat pojmem numerické identity a budu hledat metafyzické kritérium, podle kterého lze vysvětlit, za jakých okolností jsou dva výskyty určité osoby v čase výskyty numericky identické osoby. Přesto bude zřejmé, že kvalitativní identita bude v těchto diskusích hrát také určitou roli.¹

Vymezení numerické identity

Numerická identita je relace, která je určena svými logickými vlastnostmi. Rozsahem se jedná o nejmenší relaci ekvivalence. Skutečnost, že je

---

1 Viz část 2.3.4.3.1 Námitka 1: Pokud nezáleží na identitě, nezáleží na ničem.

daná relace ekvivalencí, znamená, že splňuje následující logické vlastnosti:

- a) *reflexivitu* – každý objekt zaujímá v této relaci vztah sám k sobě, objekt O je identický s objektem O, objekt P je identický s objektem P a tak dále. Například relace „_____ má stejnou hmotnost jako _____“ tuto podmínku splňuje, zatímco relace „_____ má vyšší hmotnost než _____“ nikoli.
- b) *symetrii* – pokud objekt O je v této relaci s objektem P, pak zároveň objekt P je v této relaci s objektem O. Relace „_____ je bratrem _____“ tuto podmínku splňuje, zatímco „_____ má rád _____“ nikoli.
- c) *tranzitivitu* – jestliže je objekt O v této relaci s objektem P a zároveň objekt P je v této relaci s objektem Q, pak musí platit, že objekt O je v této relaci s objektem Q. Relace „_____ je bratr _____“ tuto podmínku splňuje, zatímco relace „_____ je bratranec _____“ nikoli.

Identita však není jediná relace ekvivalence. Například relace „_____ má stejné křestní jméno jako _____“ je také relací ekvivalence. Identita je však nejmenší relací ekvivalence v tom smyslu, že je podmnožinou každé jiné relace ekvivalence. To znamená, že její rozsah je vždy menší než rozsah libovolné jiné relace ekvivalence. Do rozsahu relace „_____ má stejné křestní jméno jako Jan Hus“ mohou spadat například Jan Žižka a Jan Ámos Komenský, avšak do rozsahu relace „_____ je identický s Janem Husem“ spadá jen jediný objekt – Jan Hus.

Toto logické vymezení relace identity však není dostatečně informativní, abychom je mohli použít k formulacím a odpovědím na metafyzické otázky. Pro metafyzické zkoumání potřebujeme kritérium, které nám o každém identifikovaném objektu řekne, zda je či není identický s objektem, který identifikujeme jiným způsobem. Takové kritérium by nám dokázalo odpovědět na otázky jako:

- Je Večernice tentýž objekt jako Jitřenka?
- Je socha Davida tentýž objekt jako kus mramoru?
- Je objekt, na který ukazují v 13:30, stejný jako objekt, na který ukazují ve 14:00?
- Je můj dědeček stejná osoba jako chlapec na této fotografii?

Ukazuje se však, že je velmi těžké poskytnout obecné kritérium, které by bylo možné aplikovat na objekty nejrůznějšího typu. Abychom mohli hovořit o kritériu identity, museli bychom nalézt takovou podmínku, která by byla zároveň nutná a postačující pro tvrzení identity. Filozofická literatura se však, zdá se, shoduje na tom, že lze na obecné úrovni

úspěšně specifikovat pouze podmínku nutnou. Tato specifikace je prisuzována Leibnizovi, podle kterého také dostala jméno: *Leibnizův zákon nerozlišitelnosti identických objektů*:

Jsou-li objekty x a y numericky identické, pak x má vlastnost F tehdy a jen tehdy, pokud y má vlastnost F .

Tato podmínka obsahuje důležitý vhlad do pojmu identity, který nám logická definice neposkytla, že totiž identita objektu je jistým způsobem ukotvena v jeho vlastnostech. Leibnizův zákon říká, že pokud se dva identifikované objekty liší ve svých vlastnostech, pak nemohou být identické.

Abychom získali kritérium identity, je nutné, aby tato podmínka byla zároveň postačující, tedy aby platila také konverze Leibnizova zákona, nazývaná *identita nerozlišitelných objektů*:

Jestliže x má vlastnost F tehdy a jen tehdy, pokud y má vlastnost F , pak x a y jsou identické.

Tento princip se považuje obecně za nepravdivý. Původní námitku vůči němu formuloval Max Black pomocí argumentu, že je logicky možný symetrický vesmír.² Představme si vesmír, ve kterém neexistuje nic než dvě zmiňované kulečnickové koule. Ty budou sdílet všechny vlastnosti. Cokoliv bude možné říci o jedné z nich, bude zároveň platit o druhé. Přesto tyto koule jsou dvě, tudíž nemohou být identické. Protože se nezdá, že by v této představě byl logický spor, byť je takový vesmír vysoce fyzikálně nepravděpodobný, představuje tato situace protipříklad proti nutné pravdivosti principu identity nerozlišitelných objektů.

Vidíme tedy, jak problematická je formulace obecného kritéria numerické identity. To však neznamená, že se to nemůže podařit na specifitější úrovni pro různé typy objektů. Zároveň je důležité si uvědomit, že kritéria, která jsou v této práci navrhována a diskutována, nejsou kritéria *epistemologická*. Neříkají nám, jaké postupy musíme přijmout, abychom byli schopni poznat, zda jsou dva objekty identické. V běžném životě nám identifikace předmětů a osob a jejich opětovná reidentifikace nečiní potíže a otázka, jak toho dosahujeme, je otázkou pro psychology. Zde popisované principy ukazují, jak lze identitu a různost ukotvit pojmově, z jakých elementárnějších relací, pokud takové lze nalézt, se identita dvou objektů sestává. Jde mi o specifikaci *metafyzického* kritéria, které zodpoví otázku, *co musí platit, aby objekty byly identické*.

---

2 BLACK, Max. The Identity of Indiscernibles, *Mind*, 1952, vol. 61, pp. 153–64.

Synchronní a diachronní identita

Dosud jsem pojem identity řešil jen v rámci posuzování objektů v *tomtéž časovém okamžiku*. To je náplní teorie *synchronní identity*. Představme si, že dva lidé se v tomtéž časovém okamžiku dívají na kočku. Leibnizův zákon nám říká, že pokud se kočky, které tito dva lidé identifikovali, liší ve svých vlastnostech, musí jít o kočky různé.

Máme-li ale hovořit o identitě v čase, pak si nevystačíme jen s Leibnizovým zákonem. Objekty se v čase totiž mění a změna se zdá být v rozporu s pojmem identity, jak jej Leibnizův zákon vymezuje. Říká přece, že pokud jsou dva předměty identické, mají stejné všechny vlastnosti. Pokud se ovšem objekty mění v čase, pak se musí v různých okamžicích lišit svými vlastnostmi. Mé kolo dnes se jistě do značné míry liší od toho, jak vypadalo, když opouštělo výrobní továrnu. Dnes má oprýskaný lak, opotřebované převody a řetěz, křivé ráfky a je znečištěné. Za těch několik let od výroby došlo ke značné změně jeho vlastností. Podle Leibnizova zákona bychom tedy měli dospět k závěru, že mé kolo dnes není týž předmět jako kolo, které opustilo před lety továrnu. To je však intuitivně nepřijatelné.

Mohli bychom zde kapitulovat a spolu s Hérakleitem prohlásit, že nelze vstoupit dvakrát do téže řeky. Mohli bychom se spokojit se závěrem, že numerická identita je pojem, který si vymysleli filozofové a logikové, aby měli materiál k přemýšlení, ale ve skutečnosti nemá žádné uplatnění v reálném světě, který je plný neustálých změn. Reálný svět nezná trvání, je světem vzniku a zániku.

Lze ale také přijmout tuto výzvu a pokusit se přeformulovat Leibnizův zákon, aby zahrnoval pojem změny. Moje kolo sice bylo dříve nové a nyní je opotřebované, ovšem to neznamená, že má vlastnosti v jednom objektu neslučitelné. Ve skutečnosti platí, že kolo má vlastnost *být novou v roce 1999* a vlastnost *být opotřebovanou v roce 2009*. Můžeme říci, že objekt nazývaný *kolo* je určen nejen současnými vlastnostmi, ale všemi vlastnostmi, které má za celou dobu své existence. Stává se objektem s časovou dimenzí. Je to právě toto nové pojetí objektu, na které aplikujeme Leibnizův zákon. Jeho nová formulace by mohla znít například takto: jsou-li předměty numericky identické, pak mají stejné posloupnosti množin vlastností v čase. Mé kolo bylo v čase t_0 svého vzniku charakterizováno určitou množinou vlastností, v čase t_1 jinou množinou vlastností a tak dále až k času t_n , kde je charakterizováno zase jinou množinou vlastností. Jsou-li předměty numericky identické, mají tyto posloupnosti stejné. Naopak liší-li se v sebemenším detailu svých posloupností, nemůže jít o tytéž předměty. Přeformulovaný Leibnizův zákon zní takto:

Jsou-li objekty x a y numericky identické, pak x má vlastnost F v čase t tehdy a jen tehdy, pokud y má vlastnost F v čase t .

Tato formulace není nic jiného než uznání, že objekty mohou přetrvat změny a pro tvrzení identity nebo různosti je nutné srovnávat jejich vlastnosti ve stejném časovém okamžiku.

Tím se dostáváme k *diachronnímu kritériu identity*. To zkoumá podmínky, které jsou logicky nutné a postačující k tomu, aby objekt, který je identifikován v jednom časovém okamžiku, byl identický s objektem identifikovaným v jiném časovém okamžiku. Představme si pro ilustraci školní sraz po dvaceti letech. Pamatuji si, že jsem na střední škole měl dobrého kamaráda Petra. Dvacet let jsem ho neviděl. Když přijdu na školní sraz, zajímám se, zda je Petr přítomen, čili zda je mezi přítomnými někdo, kdo je *identický* s mým přítelem. Diachronní kritérium by mělo specifikovat takové podmínky, které určí, zda je Petr přítomen, kdo to je a v čem spočívá jeho totožnost s Petrem před dvaceti lety. Leibnizův zákon říká, že pokud se některá osoba liší od Petra v tom, jaké vlastnosti měla před dvaceti lety, pak to nemůže být můj přítel Petr.

S tím nelze než souhlasit, avšak tato odpověď na otázku diachronní identity nepodává dostatečnou informaci. Víme jen, že pokud se objekty v některém okamžiku liší svými vlastnostmi, nemohou být identické. Nevíme však nic podstatného o tom, v čem identita v čase spočívá. Nemáme k dispozici žádné zajímavé vysvětlení diachronní identity.

Možnou cestou nápravy je myšlenka Davida Lewise, která za prvé ukazuje, jak lze o diachronní identitě hovořit ve více informativních pojmech, a za druhé, proč je formulace v pojmech identity zavádějící. Lewis tvrdí, že numerická identita není problematická relace. Je to taková relace, kterou může objekt zaujímat výlučně sám k sobě a nikdy k jinému objektu. Problémy, které nastávají při aplikaci tohoto pojmu, nejsou problémy identity, ale nejasnosti jiných pojmů, které jsou jen formulovány v jazyce identity. Ale protože je můžeme formulovat také bez pojmu identity, je zjevné, že identita sama nepřidává nic k nejasnosti dané problematiky.³

Podívejme se, jak se liší tradiční formulace a nová formulace otázky po podmínkách osobní identity bez použití pojmu identity. Tradiční formulace pomocí identity:

---

3 LEWIS, David. *On the Plurality of Worlds*. Oxford: Basil Blackwell, 1986, pp. 192–3.

Jaké jsou logicky nutné a postačující podmínky k tomu, aby osoba P2 v čase t_2 *byla identická* s osobou P1 v čase t_1 ?

Je-li identita taková relace, kterou může objekt zaujímat výlučně sám k sobě a nikdy k jinému objektu, pak tato formulace nedává dobrý smysl. Jestliže osoba P2 je s osobou P1 skutečně identická, pak se vlastně ptáme, jaké jsou logicky nutné a postačující podmínky k tomu, aby byla osoba identická sama se sebou. Není-li ve skutečnosti P2 identická s P1, pak se ptáme, jaké jsou nutné a postačující podmínky, aby byly dvě různé osoby identické. Ani v jednom případě nelze nalézt uspokojivou odpověď. Identita objektu se sebou samým je triviální fakt a identita dvou různých objektů je logicky nemožná. Přesto platí, že výše uvedená formulace není na první pohled nesmyslná. Musí tedy existovat jiná, která zachycuje smysluplné jádro předchozí formulace. Tu nalezneme u Willarda V. O. Quina.⁴ Podle něj jsou otázky identity ve skutečnosti otázky po *příslušnosti k druhu*. Co tím myslí?

Vraťme se k otázce synchronní identity. Máme časový okamžik t . V tomto časovém okamžiku chceme identifikovat například drahokam. V daném okamžiku bude tento drahokam svými vnitřními vlastnostmi⁵ jistě odlišný od horniny, ve které se nalézá. Problém identity spočívá ve specifikaci toho, které vnitřní vlastnosti musí objekt mít, aby byl drahokamem a ne okolní horninou. Obecně řečeno, hledáme postačující a nutné podmínky pro to, aby objekt x náležel ke druhu F . Jedním slovem, hledáme *esenci* druhu F .

Když přidáme časovou dimenzi a s ní možnost změny, pak víme, že objekty se v čase mění. Součástí našeho hledání identity se pak stává specifikace takových změn, které daný objekt může přetrvat, a takových, které budou znamenat jeho zánik. Jinými slovy hledáme postačující a nutné podmínky trvání neboli *persistence* objektu.

Konkrétně v případě osob tedy hledáme odpověď na dvě související otázky, přičemž odpověď na druhou z nich bude záviset na odpovědi na první:

1. *jaké jsou postačující a nutné podmínky pro to, aby objekt x byl osobou (synchronní identita)*
2. *jaké jsou postačující a nutné podmínky pro trvání osob v čase (diachronní identita).*

4 QUINE, Willard V.O. *Worlds Away*. *Journal of Philosophy*, 1976, vol. 73, pp. 859–863.

5 Vnitřní vlastnosti jsou ty, které objekt má nezávisle na tom, jaké jiné objekty existují či v jakém prostředí se nachází. *Být kulatý* je například vnitřní vlastnost objektu, zatímco *být vdova* nikoli.

Jestliže esence u synchronní identity specifikuje nutné a postačující *vlastnosti* k tomu, aby daný objekt náležel k danému druhu, pak u diachronní identity jde o specifikování takových *relací*, které musí platit mezi jednotlivými časovými stadii objektů, aby platilo, že daný objekt stále existuje. Těmto relacím se často říká *jednotící relace*, protože sjednocují jednotlivá časová stadia osob do celku, osoby trvajíc v čase. Jednotlivé koncepce, kterými se budeme zabývat, se liší právě tím, jaké relace považují za jednotící. Mezi kandidáty patří kontinuita paměti, kontinuita mozku, kontinuita těla, psychologická kontinuita, kontinuita vědomí případně kontinuita duše. Je jasné, že to, které relace rozhodují o trvání osob v čase, je závislé na tom, jaký druh bytostí osoby jsou. Jinými slovy *esence objektu určuje jeho podmínky trvání v čase*. Naše bádání bude tedy zjišťovat, jak jednotlivé teorie odpovídají na tyto dvě spojené otázky.

Z výše uvedeného je zřejmé, že existují alespoň tři pojmy, ve kterých lze formulovat předmět našeho bádání. Za prvé je to pojem *identity*. Hledáme, za jakých podmínek je osoba identifikovaná v jednom časovém okamžiku identická s osobou identifikovanou v jiném časovém okamžiku. Za druhé je to pojem trvání neboli *persistence*. Hledáme specifikaci takových změn, které je osoba schopna přetrvat, a takových, které znamenají její zánik. Za třetí je to pojem *jednoty*. Zde hledáme takovou relaci, která sjednocuje jednotlivá časová stadia osob do jednoho celku – osoby trvajíc v čase. Tyto pojmy jsou samozřejmě vzájemně propojeny. Jestliže oddělíme změny, které je osoba schopna přežít, od těch, které přežít nedokáže, dostaneme se tím k určitému esenciálnímu vztahu, který sjednotí jednotlivá časová stadia osoby. Tato relace bude zároveň pak definovat pojem *identity osob v čase*.

V úvodu této části jsem uvedl, že pojem *osobní identita* je nepřesný. Nyní již chápeme první aspekt této nepřesnosti: problematika, kterou budeme v práci řešit, může být formulována v termínech identity, ale prvořadě nejde o otázku identity. Je to otázka definice pojmu osoby a nalezení takových relací, které budou zaručovat trvání a jednotu osob v čase.

Uvedl jsem také, že nepřesnost se týká obou podpojmů, tedy i pojmu osoby.

Podle toho, jak jsem zatím používal pojem osoby ve výrazu osobní identita, se zdá, jakoby se naše bádání mělo zabývat *de dicto* analýzou pojmu osoby. Běželo by o specifikaci takových kritérií, které musí objekty splňovat, aby byly klasifikovány jako osoby, a o podmínky trvání osob. Ovšem pokud bychom přistoupili k problematice takto, předjímali bychom skutečnosti, které by se samy měly stát otázkou kritické analý-

zy. Předem bychom totiž předpokládali, že *my jsme fundamentálně osoby*. To je ovšem také otázka značně kontroverzní, takže není možné ji v práci zamlčovat a přijímat bez argumentu. Existuje totiž možnost, že bychom mohli existovat i v takové podobě, která by nebyla nadále popsatelná pojmem osoba. Zda tomu tak je, závisí na dvou skutečnostech:

- a) jak máme chápat pojem osoby;
- b) jaký druh entity jsme.

Pojem osoby se chápe různě. Historicky nejznámější je pojetí Johna Locka: osoba je „myslící, inteligentní bytost, která má rozum a reflexi a dokáže pojímat sebe sama jakožto tutéž myslící věc v různých časech a na různých místech.“⁶ Další autoři navazují na vlivnou Lockovu koncepci: DeGrazia považuje osoby za bytosti s kapacitou pro dostatečně komplexní formy vědomí.⁷ Bakerová zdůrazňuje, že osoby mají kapacitu pro perspektivu první osoby.⁸ McMahan hovoří o bytostech s mentálním životem určitého stupně komplexity a kapacitě pro sebe-uvědomování.⁹ Zde budu používat pojem osoby k označení *bytostí s natolik komplexní formou mentálního života, že jsou schopny racionality a chápání své vlastní existence a svých vlastních mentálních stavů*.

Jak chápat tvrzení, že bychom nemuseli být osoby? Vždyt podle výše uvedené definice každá bytost, která čte tyto řádky a chápe významy použitých slov, musí spadat pod pojem osoby, protože je zjevně rozumová. To je pravda, ale existují dva způsoby, jak může objekt být osobou: nutně a dočasně. Pro bližší pochopení rozlišme mezi takzvanými *fázovými* a *substančními sortálními pojmy*. Sortální pojem je pojem, který klasifikuje předměty světa. „Rostlina“, „zvíře“, „člověk“ jsou všechno sortální pojmy. Fázový sortál označuje druh, do kterého může jedinec patřit jen po určitou část své existence.

-
- 6 „...thinking intelligent being, that has reason and reflection, and can consider itself as itself, the same thinking thing, in different times and places;“ LOCKE, John. *An Essay Concerning Human Understanding*. 2nd ed. London: Churchil and Manship, 1694, 2/27/11 (tj. kniha 2, kapitola 27, odstavec 11), dostupné z <<http://www.gutenberg.org/etext/10615>>, cit. 28.2.2010. Poznámka k citacím z Lockova díla: Můj primární zdroj byl přetisk anglického originálu (viz odkaz výše), který neobsahuje čísla stránek. České citace, pokud to bylo možné, jsem čerpal z českého vydání LOCKE, John. *Esej o lidském rozumu*. Praha: Svoboda, 1984. Některé citace jsem však musel přeložit z anglického originálu, protože byly v českém vydání vynechány. Z důvodu jednotnosti referencí budu v práci používat pouze odkazy k jednotlivým knihám, kapitolám a odstavcům, nikoli konkrétním stranám.
  - 7 DeGRAZIA, David. *Human Identity and Bioethics*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005, p. 6.
  - 8 BAKER, Lynne R. *Persons and Bodies: A Constitution View*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000, p. 59.
  - 9 McMAHAN, Jeff. *The Ethics of Killing. Problems at the Margins of Life*. New York: Oxford University Press, 2002, p. 6.

Fázovým sortálem je například pojem „dítě“. Dítětem se lidská bytost stává a přestává jím být. Přesto při průchodu touto fází přetrvává tato bytost jako jediné, stále stejné individuum. Pojem „rostlina“ je naopak vhodným kandidátem pro substanční sortál. Objekty, které spadají pod tento druh, nemohou přestat být rostlinou a nadále existovat. Být rostlinou není jen dočasná fáze v existenci entity. Pojem „rostlina“ platí pro každý objekt, který je rostlinou, nutně po celou dobu jeho existence. Není možné, aby takový objekt přestal být rostlinou a zároveň dál existoval. U pojmu „dítě“ je tomu jinak. Pro každý objekt, který je dítětem, platí, že může tuto vlastnost ztratit, a přesto dál existovat. Objekt, který přestane ztělesňovat charakteristiky, které jsou nutné pro splňování pojmu dítě, samozřejmě přestane být dítětem, ale nepřestane existovat. Objekt, který přestane splňovat charakteristiky nutné pro splňování pojmu rostlina, nejen přestane být rostlinou, ale zároveň zanikne. Substanční sortály říkají, jakým druhem entity daná entita *esenciálně* je. Zároveň specifikují kritéria trvání entit, které pod ně spadají.

Nyní zpět k osobám. Není pochyb o tom, že jsme osoby. Je ovšem třeba odpovědět na otázku, zda jsme osoby *esenciálně*, nebo pouze dočasně. Je tedy pojem *osoba* substanční sortál označující naši esenci a určující naše podmínky přežití, nebo pouze fázový sortál, pod který na určitou dobu spadáme, ale který můžeme přetrvat? A pokud nejsme *esenciálně* osoby, co jsme?

Na tuto otázku byla v historii podána řada odpovědí: lidské organismy, lidské bytosti, duše, myslí. Každá taková odpověď je spjata s určitou konkrétní teorií identity a stojí na tezi, že daný pojem je substanční sortál, který určuje naši esenci. Zde je také důvod, proč bychom měli být opatrní s používáním termínu osobní identita. V této práci nás bude primárně zajímat identita *naše*, tzn. bytostí jako jsem já, autor této práce, a vy, její čtenáři. Předpokládám, že můžeme sloužit jako určitá exemplární skupina bytostí, o jejichž povahu a podmínky trvání nám primárně půjde. Proto také když popíšeme naše bádání jako hledání kritérií identity osob, přehlédneme skutečnost, že bytosti jako já a vy vůbec ve své podstatě nemusí být osoby. Je možné, že jsme organismy, nebo že jsme duše, myslí a podobně. Důležité je, že tato otázka má být zodpovězena na konci našeho bádání, nikoli rozhodnuta předem. Abych se vyvaroval takových neodůvodněných kroků, bude dobré používat v problematických kontextech co nejvíce neutrálních označení. Za vhodné považuji běžná osobní zájmena „my“, „já a vy“, případně fráze „bytosti našeho druhu“.

V tomto okamžiku by mělo být zjevné, proč je termín „osobní identita“ často zavádějící. Proto budu prvořadě usilovat nikoli o identitu osob, ale o identitu bytostí našeho druhu, aniž bych předem rozhodoval, zda

jsme osoby. Za druhé nepůjde v přesném smyslu slova ani o otázku identity. Bude mě zajímat, jaký druh entit jsme a z toho vyplývající otázka, jaké jsou nutné a postačující podmínky našeho přežití.